

Úvodem

V poslední době jsem si častokrát položil otázku, zda současný spisovatel, který jede nočním autobusem, do něhož přistoupí nahluchlý lachtan a sedne si hned na vedlejší sedadlo, ačkoliv je autobus zcela prázdný, má ještě právo připojovat ke svým knihám resumé v chetitštině. Vím, že se jako odpověď na tuto otázku okamžitě vnucují obvyklá slova o tučňácích, stepujících za mdlých letních odpolední na zavřené desce klavíru v kavárně Slávii. Můžeme to však dnes ještě pokládat za skutečnou odpověď? Známe přece i tučňáky, kteří – jak píše Rilke v dopise Heleně von Nostitz-Wallwitz – jsou svými majiteli speciálně vycvičeni k vyhledávání bestsellerů v antikvariátech; jsou to zvířata, vyznačující se bezpříkladnou bezohledností, klovnou vás do ruky, již saháte pro knihu, vytáhnou zobákem svazek z regálu a utíkají pryč. Jistě jste už sami někde potkali na Národní třídě tučňáka, proplétajícího se mezi chodci s knihou v zobáku. Zůstává však otázkou, do jaké míry by se tito ptáci dali použít i v oněch neosvětlených knihkupectvích, která se za noci otevírají v předměstských ulicích a ve kterých na policích odpočívají knihy vytištěné růžově a tyrkysově zářícími písmeny. Velkou výhodou těchto knih je, že je můžeme číst, i když se nacházíme uprostřed mnohakilometrové roury a nemáme s sebou baterku. Dnes už se nepochybuje o tom, že tučňák ani lachtan nemohli být autory traktátu Pistis Sofia, jak ještě vcelku jednomyslně věřila pozitivistická věda devatenáctého století (z mnoha argumentů stačí uvést jen výmluvný fakt, že tučňáci

do dnes neprodávají v mostecké věži bandasky), vědci dnes připouští autorství jednoho z těchto zvířat nanejvýš u pojednání o sjezdové lyžařské dráze, procházející setmělými pokoji, i když i tady je pravděpodobnější, že autorem je Maurice Merleau-Ponty. Ostatně: je lachtan skutečně nahluchlý? Je na čtenáři, aby si na tuto otázku odpověděl.